

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«КРУГЛОЕ ПОЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӨМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«08» ноябрь 2019 ел

Круглое Поле п.

№ 57/1

**Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге
составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртібе
турында нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 маддәсе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законының 35 маддәсе, Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге уставы нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Круглое Поле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртібе турында нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Круглое Поле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының 2018 елның 16 октябрь № 44/1 санлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртібе турында нигезләмә» үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны авыл жирлегенә мәгълүмат стендларында урнаштырып халыкка иълан итәргә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.

5. Әлеге карар рәсми иълан ителгәннән соң үз көченә керә.

6. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Круглое Поле авыл жирлеге Башлыгына йөкләргә.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет рәисе

Э.Р. Низамиева

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы «Круглое Поле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының 2019 елның 08 ноябрь 57/1 санлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртібе турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртібе турында әлеге нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 маддәсе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законның 35 маддәсе, Тукай муниципаль районы Круглое Поле авыл жирлеге уставы нигезендә эшләнган.

1. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданнар жыенында торак пункт территориясендә даими яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукына ия булган кешеләр катнашырга хокуклы.
- 1.3. Гражданнар жыенында катнашу ихтыяри һәм ирекле.
- 1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнаша һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Гражданнар жыены халык тарафыннан жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне турыдан-туры хәл итү максатыннан үткәрелә.
- 1.6. Торак пунктта әлеге торак пунктта сайлау хокукына ия булган халыкның яртысыннан артыгы бер үк вакытта бергә булу мөмкинлеге булмаса, гражданнар жыены этаплап уздырыла.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

- 1.7. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелгә мөмкин:
 - составына күрсәтелгән торак пункт кәргән жирлек чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча, күрсәтелгән торак пункт территориясенә башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертелүенә китергәндә;
 - жирлек составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;
 - авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;
 - авыл торак пунктында гражданнар жыены, шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда, муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда, конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатында үткәрелгә мөмкин.

Гражданнар жыенын матди һәм оештыру ягынан тәмин итү

- 1.8. Жыенны үткөрү муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан тээмин ителә.
 1.9. Жыен эзерләү һәм үткөрү белән бәйле чыгымнар жирлек бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданныр жыенын чакыру тәртібе

Гражданныр жыены үткөрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданныр жыенын үткөрү инициативасы белән чыга ала:

- муниципаль берәмлек Башлыгы;

- сайлау хокукына ия булган, торак пунктта яшәүчеләрнең гражданныр жыенында катнашырга хокуклы 10 кешедән ким булмаган төркеме (ягъни торак пункт территориясендә яшәүче, яшәу урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә житкән эшкә сәләтле Россия Федерациясе гражданныр, шулай ук торак пункт территориясендә яшәүче һәм Россия Федерациясенен халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия чит ил гражданныр);

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативасы имзалар кәгазе ясә жыен үткөрү инициативасын чыгару турында карар кабул ителгән инициатив төркем жыельшынын беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелгә, аларда түбәндәгеләр күрсәтелгән булырга тиеш:

- гражданныр жыенына чыгарылучы сораулар;

- гражданныр жыенын үткәргәгә тәкъдим ителгән вакыт;

- гражданныр жыенын чакыру турында инициативаны хуплаучы һәр гражданнын фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имзасы һәм имза кую вакыты.

2.3. Жыен чакыру инициативасын хуплап жыярга кирәкле имзалар саны торак пункт территориясендә яшәу урыны буенча теркәлгән, сайлау хокукына ия даими яшәүче гражданныр саныннан 5 процент тәшкил итә, ләкин 10 имзадан да ким булырга тиеш түгел.

2.4. Язылу кәгазьләре, таныклау датасын, фамилиясен, атасынын исеме, туган көнен, паспорт яки аны алыштыручы документның номерын һәм сериясен, яшәу урынын күрсәтеп, имзалар жыючы зат тарафыннан таныклана һәм муниципаль берәмлек Башлыгына жиберелә.

Гражданныр жыенын үткөрү турында карар кабул итү тәртібе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданныр жыены жирлек Советы карары белән, ә муниципаль берәмлек Башлыгы инициативасы буенча – муниципаль берәмлек Башлыгы карары белән барлык кирәкле документлар кергән көннән 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек Башлыгы ясә жирлек Советы, максатка ярашсызлыгын сәбәп итеп, гражданныр жыенын үткәрдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданныр жыенына (гражданныр жыены этапларына) чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килмәскә тиеш. Гражданныр жыены сораы бер генә мәгънәдә аңларлык итеп формалаштырылырга тиеш.

2.8. Гражданныр жыенын билгеләү, аны күчерү турында карарны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) тәртібе авыл жирлеге уставы белән билгеләнә.

Муниципаль берәмлек Башлыгынын ясә жирлек Советынын гражданныр жыенын үткөрү турында карарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданныр жыенына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданныр жыенын үткөрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы муниципаль берәмлек органынын структур бүлекчәсе турында белешмәләр.

2.9. Авыл жирлеге Башкарма комитеты муниципаль берәмлек Башлыгынын яки жирлек Советынын гражданныр жыенын үткөрү турында карары нигезендә сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүчеләр исемлеген төзи; гражданныр жыенына мәгълүмати материаллар әзерли; гражданныр жыены турында муниципаль берәмлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысуллар белән хәбәр итә.

Авыл жирлеге Башкарма комитеты гражданныр жыенын үткөрү өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Гражданнар жыенын этаплап үткөрү барышында торак пунктта яшәүчеләрнен исемлеген бүлү һәм халык жыенын үткөрү датасын билгеләү территория. вакыт билгеләре буенча мөмкин.

2.9.2. Торак пунктта яшәүчеләрнен исемлеген бүлү тәртибе гражданнар жыенын билгеләү турында муниципаль актта күрсәтелә.

2.9.3. Торак пункт халкына гражданнар жыены (гражданнар жыены этаплары) вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенын (гражданнар жыены этаплары) билгеләү турында карар, гражданнар жыенын (гражданнар жыены этаплары) үткөрү вакыты һәм урыны гражданнар жыенын (гражданнар жыены этаплары) үткөрү көненә кадәр 10 көннән дә сонга калмыйча басылып чыгарга (халыкка житкәселәргә) тиеш. Гражданнар жыены этаплары үткөрү вакыты һәм урыны гражданнар жыенын билгеләү турында бер карарда күрсәтелә.

2.9.4. Гражданнар жыенын этаплап уздыру очрагында, жыен гражданнар жыенын уздыру турында карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмаган срокта этаплап уздырыла. Гражданнар жыены этаплары күчәргән очракта, гражданнар жыены этаплары күчәру турында карар гражданнар жыенын уздыру билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә сонга калмыйча һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының гамәлдәге законнары нигезендә жыен үткәселәргә тиешле айлык чорны исәпкә алып кабул ителәргә тиеш.

2.9.5. Гражданнар жыенында катнашучы һәр кеше гражданнар жыенын үткөрү датасына кадәр 5 көннән дә сонга калмыйча, авыл жирлегә Башкарма комитетында гражданнар жыенына чыгарыла торган әлегә нигезләмәнең 2.9 пунктында күрсәтелгән материаллар белән танышырга хокуклы.

2.10. Гражданнар жыены турында нигезләмә нигезендә гражданнар жыенын үткөрү датасы сонрак вакытка күчәселәргә мөмкин. Гражданнар жыены датасын күчәру турында карар жыены үткөрү билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә сонга калмыйча кабул ителәргә тиеш.

3. Гражданнар жыенын үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгән гражданнар муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия булган жыенда катнашучы затларны теркәү өчен вәкаләтләр бирелгән зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәу урыны, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда шулай ук хәлиткәч тавыш бирү хокукынан башка, теләк белдәргән бүтән гражданнарга, әгәр жыенда фикер алышына торган мәсьәләләргә хәл итү аларнын эшчәнлегә белән бәйлә булса, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә, матбугат һәм башка массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә катнашырга рәхсәт ителә.

3.3. Торак пунктның сайлау хокукына ия яшәүчеләре исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта, торак пунктта яшәүчә әлегә муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан теркәселәргә һәм жыенында катнашырга мөмкин.

3.4. Язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) гражданның шәхесен раслаучы документ булу раслы ия ала (Россия Федерациясе гражданы паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рәхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рәхсәт).

3.5. Гражданнар жыены анда сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүчеләрнен яртысыннан артыгы катнашканда хокуклы. Кворум булмаганда, гражданнар жыенын үткәрунен яна датасы муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә. Бу очракта гражданнар жыены гражданнар жыенын үткөрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә иртәрәк булмаган вакытта үткәселәргә тиеш.

3.6. Гражданнар жыены этаплап уздырылган очракта, аерым этапларында гражданнарның килүе барлык уздырылган этаплар йомгаклары буенча тавышларны санап хокуклы була, ягъни бер жыен буларак санала.

3.7. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турында карар гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә.

3.8. Яшерен тавыш бирү уздырғанда, гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданга тавыш бирү өчен бюллетень бирелә.

3.9. Гражданнар жыенында муниципаль берәмлек Башлыгы яисә теркәлгән гражданнар жыенында катнашучылар саныннан ачык тавыш бирү юлы белән гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.10. Гражданнар жыены секретарь һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны өч кешедән ким була алмый.

Хисап комиссиясенә рәислек итүче һәм секретарь керә алмый.

Хисап комиссиясе вәкаләтләре:

1) гражданнар жыенына килгән халыкның дәрәжәс теркәлүен, кирәк булган очракта аларнын гражданнар жыены эшендә катнашуга хокукларын тикшерә;

2) гражданнар жыены (йомгаклау) кворумын билгели (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш);

3) тавыш бирү мәсьәләләре буенча аңлатмалар бирә;

4) тавышларны санын һәм тавыш бирүгә йомгак ясыи (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш);

5) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә төзи (гражданнар жыены этаплары йомгаклары буенча);

6) рәислек итүчегә тавыш бирү нәтижеләре белән материалларны (беркетмә, жыен этапларында катнашучы гражданнар исемлеге) тапшыра.

3.11. Гражданнар жыенын этаплап үткөрү вакытында муниципаль берәмлек Башлыгы яисә теркәлгән гражданнар жыенында катнашучылар саныннан ачык тавыш бирү юлы белән гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын жыенда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.12. Жыен этапларында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турында карар гражданнар жыены этабында кабул ителә.

3.13. Гражданнар жыенын этаплап үткәргәндә һәр этапның хисап комиссиясе арасынан гражданнарның ачык тавыш бирү нәтижеләре буенча хисап комиссиясенә бер әгъзасы сайлана, алар кворумын һәм йомгаклау тавышларын санаганда комиссия составында эшләчәк.

3.14. Гражданнар жыены авыл жирлегә Башлыгы тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткөрүне рәштыра, тәртип саклай, хисап комиссиясе эшен көйли, фикер алышына торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәэмин итә.

3.15. Гражданнар жыенында секретарь тарафыннан беркетмә алып барыла, анда түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенын үткөрү датасы, вакыты һәм урыны, торак пунктта яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача әчтәлегә, карала торган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны.

3.16. Гражданнар жыенын этаплап үткәргәндә, беркетмә һәр этапта алып барыла, соңыннан алар үткәрелгән гражданнар жыены этаплары йомгаклары буенча жыенның бер йомгаклау беркетмәсенә рәсмиләштерелә, шулай ук хисап комиссиясенә беркетмәләре гражданнар жыенының һәр этабында тавышларны санау нәтижеләре буенча хисап комиссиясенә бер йомгаклау беркетмәсенә рәсмиләштерелә.

3.17. Гражданнар жыенының йомгаклау беркетмәсе гражданнар жыены этапларын уздыру датасы, урыны һәм вакыты турында, гражданнар жыены этапларында катнашкан

гражданнын гомуми саны турында, гражданныр жыены этаплары нәтижеләре буенча тавыш бирүенә йомгаклау нәтижеләре турында белешмәләре үз эченә ала.

Йомгаклау беркетмәсе жирлек башлыгы кул куя торган гражданныр жыены карарын рәсмиләштерү өчен нигез булып тора, ул махсус мәгълүмати стендларда: Круглое Поле поселогы, Вокзал ур., 7 й., Локомотив ур., 19 й.; Мәктәп ур., 8 й., мәгълүмат стенды; Вокзал ур., 9А й., мәгълүмат стенды; Төзүчеләр ур., 7 й., мәгълүмат стенды.

һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлегендә (<http://tukay.tatarstan.ru>), Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерелә.

3.18. Беркетмәгә жыенда рәислек итүче, жыен секретаре тарафыннан кул куела һәм ул муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

3.19. Үткәрелгән гражданныр жыены этапларының нәтижеләре буенча хисап комиссиясенә йомгаклау беркетмәсе гражданныр жыены этапларын үткәру датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, үткәрелгән жыен этапларының саны, гражданныр жыеннарының уздырылган этаплары буенча хисап комиссиясе беркетмәләре саны, жыенны уздыру өчен билгеләнгән территориядә яшәүче һәм аларның эшендә катнашырга хокукы булган гражданнырның гомуми саны, жыен эшендә катнашкан гражданнырның гомуми саны, тавышларның гомуми саны турында белешмәләре үз эченә ала.

3.20. Йомгаклау беркетмәсенә хисап комиссиясе рәисе һәм хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан кул куела һәм ул муниципаль берәмлек Башлыгына тапшырыла.

4. Гражданныр жыены карарлары

4.1. Гражданныр жыены карары, эгәр аның өчен сайлау хокукына ия булган жыенда катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый акт булып тора, муниципаль берәмлек Башлыгы тарафыннан имзаланган һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актылары регистрына кертелгәргә тиеш.

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары жирлек уставы белән билгеләнгән вәкаләтләре бүлешү нигезендә гражданныр жыенында кабул ителгән карарларның үтәлешен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар жыенда башка карар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелгәргә мөмкин яисә суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданныр жыенында кабул ителгән карарлар махсус мәгълүмати стендларда: Круглое Поле поселогы, Вокзал ур., 7 й., Локомотив ур., 19 й.; Мәктәп ур., 8 й., мәгълүмат стенды; Вокзал ур., 9А й., мәгълүмат стенды; Төзүчеләр ур., 7 й., мәгълүмат стенды һәм Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлегендә (<http://tukay.tatarstan.ru>), Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерелгәргә тиеш һәм муниципаль хокукый актылар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Гражданныр жыены карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлгәргә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфай затлары яисә жирле үзидарә органнары тарафыннан раслауга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларның үтәлмәвенә закон нигезендә жаваплылык каралган.